

II. kongres KPS, ki bo 11. novembra 1948 v Ljubljani je pomemben dogodek, ki bo obeležil razvojno in zmagovito pot naše Partije in delavskega razreda ter osvetlil pot za nadaljnjo graditev socializma v naši deželi. Kot tak pomeni tudi važen datum za nadaljnje borbene delo in krepitev KPJ. **NAJ ŽIVI II. KONGRES KPS!**

O Veliki oktobrski revoluciji

Minilo je 31 let, odkar so oktobra (7. nov.) sedemnajstega leta ob bučnem petju Internacionale, stisnjenih pesti napadli ruski delavci, mornarji in kmetje carski Zimski dvorec. Takrat se je pod njihovimi udarci, vzporedno z rusko, krušila in padala svetovna buržoazija. Na eni šestini zemeljske oble je kapitalizem izgubil oblast nad zemljo in narodi, ki prebivajo na njej. Genialni voditelj Oktobrske revolucije in Boljševiške partije Lenin je ustanovil prvo delavsko kmečko državo na svetu, ki je zmagovito odbila vse napade imperialističnih interventov in domačih belogardistov. Delovno ljudstvo Rusije je postalo na svoji zemlji svoj gospodar. S tem se je ogromno zmanjšal svetovni prostor, ki so si ga imperialisti še preje, neoziraje se na voljo milijonov ljudi, svobodno delili in trgali drug drugemu iz rok. Zato ima izreden pomen Okt. revolucija za kolonialne narode, za samoodločbo narodov. Pokazala je namreč način borbe in tudi rešitev nacionalnega vprašanja, ko je država Sovjetov prva v zgodovini človeštva dovolila vsakemu narodu v okviru svojih meja svobodno zadihati. Med največje pridobitve revolucije šteje zatiranje narodov. Revolucija je neusmiljeno razbila rasno teorijo imperialistov, ki je bila tako kričече pe-reča v pretekli svetovni vojni in se danes zopet pojavlja posebno v Ameriki.

Tako je v nenehnem boju z imperialisti vsega sveta preteklo slavnih 31 let, odkar obstoja velika in močna država delavcev in kmetov, ki sveti zatiranemu človeštvu, da se zbere in razbije kapitalistične okove. V teh letih se je Sovj. zveza spremenila iz zaostale in razrušene v močno industrijsko državo. Leseni plugi so izginili in polja se danes obdelujejo z najmodernejšimi stroji. Pred 31. leti kulturno zaostala država je danes najkulturnejša država na svetu, s katere znanstvenimi izsledki se danes okorišča ves svet. V teh preteklih letih orjaških naporov in borb je bil ustvarjen socializem, ustvarjeni so bili pogoji za ogromen razvoj tehnike, znanosti, prosvete in sploh blaginje narodov SZ.

Stalin in Boljševiška partija so vedeli, da sovražniki ne bodo mirovali in bodo na vsak način poskušali uničiti to prvo deželo socializma. Zato so krepili svojo obrambno silo, svojega ljubljena Rdečo armado, ki je dolgo vrsto let ščitila miren razvoj svoje domovine in ki je v pravkar minuli svetovni vojni v gigantski borbi na življenje in smrt priborila sebi in svojemu ljudstvu zmago in nevenljivo slavo.

Revolucionarna preteklost naj bo vzpodbuda za sedanje delo

Okrajna partijska konferenca v Kranju

V nedeljo, dne 17. oktobra 1948 se je vršila v veliki dvorani Sindikalnega doma v Kranju II. okrajna partijska konferenca.

Po izvolitvi delavnega predsedstva je podal politično poročilo sekretar okr. komiteta tov. Kristan.

„Naša II. okr. partijska konferenca ima svoj poseben značaj po tem, ker se vrši neposredno po V. kongresu KPJ in tik pred II. kongresom KPS ter se v času, ko se je s strani nekaterih bratskih kompartij razvila gonja proti našemu centralnemu partiskemu vodstvu. Glede na zaključke V. kongresa mora naša konferenca oceniti delo osnovnih organizacij ter

2,4% ostalih poklicev. Okraj meji na 40 km dogi črti na sosednjo Avstrijo, odkoder prihajajo različni sovražni vplivi. V okraju je 5.673 kmečkih gospodarstev s 59.888 ha skupne zemlje — kar ni mnogo. Pojavlja se močan dotok prebivalstva v industrijske centre, zlasti v Kranj ter postaja predvojni kmečki tip okraja vse bolj industrijski razvoj poteka od leta 1922, dočim je Tržič staro industrijsko mesto z razvito delavsko tradicijo, ki pa je bila navdahnjena s socialdemokratskimi nazori. Skofja Loka se počasi razvija v industrijski center, nekdanji fužinarski kraj Železniki pa je izgubil svoj

bothy, Theler, Heinrichar, Taler, Gasser, Mali in Glanzmann. Delavski razred je bil v tem času razcepljen na več partij od katerih so nekatere vodile delavstvo na neborbene pozicije. V času šestojanuarske diktature se je zavednejši del delavstva odcepil od socialdemokratov in osnoval v Tržiču prvo partijsko organizacijo, ki je delala pod najtežjimi pogoji, držala zvezo z vodstvom zunaj države in sprejemala marksistično literaturo vse do časa, ko je bila celica odkrita, vodstvo pa obsojeno, med njimi Andrej Stegnar na 5 let robije, Keršič in Janežič pa na nižjo kazen. Kapitalisti so nato postavili Krščanske socialiste in „Plave“, ki naj bi razbijali delavsko enotnost. Vodstvo partije pa je pričelo že l. 1936 z novo stavko ter je delavstvo držalo tovarne celih šest tednov v svojih rokah, je doseglo uvedbo osemurnega delavnika, stavko pa je razbil notranji minister Korošec, ko je poslal s posebnim vlakom žandarmerijo, ki je z bajoneti in s solznimi plini navahala na delavstvo. V tej stavki je igral značilno reakcionarno vlogo tudi kranjski dekan Škrbec. Uprave podjetij so nato vrgle na cesto stavkovni odbor ter povečale teror nad delavstvom.

L. 1938. se je organiziral mestni komite Kranj s tov. Fila Olgo na čelu. Postavile so se celice skoraj po vseh tovarnah, v Jugočeški, v Inteksu, Jugobruni, v Gumici ter v vasi Šenčur. Osnoval se je tudi mestni komite v Tržiču ter celice v Križah, pri Sv. Ani, v Sebenjah, Pristavi in v Dupljah. Stavke stavbincev, čevljarjev in krojačev v l. 1938/39. so imele že močno partijsko obeležje. Pri volitvah je partija nastopila pod imenom Stranka delovnega ljudstva ter je dosegla že lepo število glasov, n. pr. pri Sv. Ani 35%, v Tržiču pa 182 glasov.

V tem času so se na svetovni pozornici dogajali že veliki dogodki. Partija je tolmačila nevarnost fašizma, razkrinkavala v Tržiču kulturbundovce ter osnovala Društvo prijateljev SZ.

Februarja 1941. je mestni sekretar tov. Vodopivec naročil, da se prične z zbiranjem vojnega materiala, kakor je ukazal centralni komite. Ob marčnih dogodkih l. 1941. je partijsko vodstvo zbralo preko 300 prostovoljcev za vojno proti fašizmu. Organizacija je širila parole in letake ter razkrinkavala stare jugoslovanske buržoazne politike. Aprila meseca je imel mestni komitet Kranja in Tržiča skupno sejo, na kateri so se vršile priprave za oborožitev in zbiranje hrane. Na seji dne 1. maja (Nadaljevanje na drugi strani)

Delovno predsedstvo Okr. partijske konference

sprejeti obveznosti za nadaljnje delo. Kratak pregled socialno-ekonomskih ter kulturnih prilik v okraju bo pojasnil razpored družbenih sil ter nujnost največjih naporov osnovnih organizacij za revolucionarno borbo in ideološko budnost.

Prebivalstvo okraja Kranja sestavlja 54,4% delavstva, 13,8% obrtnikov, 24% kmetov, 5,4% nameščencev ter

Naša nova Jugoslavija se zaveda, da brez borbe zmagovitega ruskega naroda, brez borbe zmagovite SZ, tudi nje same ne bi bilo.

In te zmagovite borbe SZ in ruskega naroda ne bi bilo brez ruskega prepoveda, ki nam je v Rusijo in v svet odprl vrata revolucionarni oktober l. 1917. (Kidrič).

Tudi danes stoji SZ na braniku svobode in neodvisnosti vseh narodov in ljudstev proti imp. hujskačem nove vojne. Da bo nepremagljiva SZ tudi to pot znala braniti interese delovnih ljudi, nam govori dovolj prepričljivo izjava tov. Molotova, ki

delavski značaj. L. 1922 je začel prodirati v Kranj češki kapital. Postavljale so se nove tovarne, okraj je pričel dobivati drugo socialno strukturo. Revolucionarno razpoloženje delavstva se je pričelo izkazovati že l. 1922, ko so delavci-kmetje, ki so se vrnili iz Rusije stavkali ter dosegli 30% povišanje mezde. Tujemu kapitalu se je pridružil še domači: Sa-

je dejal: „Imperialisti gotovo niso tako neumni, da bi z novo vojno hoteli pospešiti svoj propad“.

Sovjetska zveza in združene demokratske sile vsega sveta so danes v enem taboru in nepremagljive. Zastonj se trudijo imperialisti, njihov čas je v preteklosti in bodočnost je edino naša, nas naprednih in svobodoljubnih ljudi. „Komunizem je prenehal biti sen — postal je stvarnost, stvarnost realnega življenja“. (VKP (b). To pa je posledica zmagovite Oktobrske revolucije, pravilnosti politike Boljševiške partije.

Naj živi veliki oktober!

Začetek I. kongresa ESJ je delavstvo Kranja proslavilo s povespešenim delom za dvig proizvodnje in s prostov. delom

Mesto Kranj je bilo na prevečer začetka I. kongresa ESJ vse v zastavah, okna prodajaln pa so bila polna slik o uspehih posameznih delovnih kolektivov, ki so zgovorne priče o velikem elanu našega delovnega ljudstva, ki gradi socializem ne samo v besedah temveč tudi v dejanjih. Naš mali Manchester je tudi tokrat pokazal tisto nesluteno prednost, ki jo je pokazal že za časa V. kongresa KPJ in jo je tokrat samo potrdil.

V soboto zvečer je bila prirejena svečana baklada skozi mesto pred sindikalni dom, kjer se je zaključila z mogočnim zborovanjem. Predsednik OSS tov. Stružnik Franc je spregovoril več tisočglavi množici o pomenu in ogromni nalogi, ki jo bo imel I. kongres ESJ za zgraditev svetle bodočnosti naših jugoslovanskih narodov. Dalje o vlogi sindikatov, ki bodo sprejeli nase te naloge in jih bodo prav gotovo tudi izvršili, kar so naši delovni kolektivi še nešteto potrdili. Nato so se vrstile pozdravne resolucije, ki so jih čitali predstavniki vseh večjih kranjskih delovnih kolektivov, nakar je spregovoril v imenu OLO Kranj tov. Macarol, ki je z izbranimi besedami poudaril globoko privrženost delavstva kranjskega okraja KPJ in njegovemu vodstvu s tov. Titom na čelu. „Vse hujskanje, vsa gonja in nesramne klevete, ki so prihajale iz vseh strani“, je dejal med drugim, „niso omajale našega delavstva v njegovi borbi za socializem in ga bodo sedaj še manj. To dokazujejo naši delovni kolektivi, to bo potrdil tudi naš I. kongres ESJ“. Delavstvo Kranja je s tega zborovanja odposlalo tudi dve resoluciji na OZD. V prvi zahteva takojšnjo rešitev grškega vprašanja s prekinitvijo tuje vmešavanja, v drugi, ki so jo odposlale delavke-žene pa, da se uvede stroga kontrola nad produkcijo atomske energije, ki naj bi služila samo človekoljubnim namenom. Zborovalci so z velikim navdušenjem in vzklikanjem našim voditeljem KPJ pozdravljali vse govornike in odobrili vse odposlane resolucije.

Po zborovanju se je v veliki dvorani sindikalnega doma vršila svečana akademija z umetniškim programom, ki so ga izpolnili: harmonikaški zbor, pevski kvintet in moški pevski zbor SKUD „France Prešeren“. Na koncu akademije je OSS porazdelil nagrade in zastavice najboljšim delovnim kolektivom Kranja za uspehe na kulturnem področju. Prvo mesto si je priboril delovni kolektiv „Projekta“, ki je prejel zastavico in diplomu, druga je opekarna „Bobovk“, a na tretjem mestu zdravilišče Golnik. S tem je bila zaključena manifestacija kranjskega delovnega ljudstva na predvečer I. kongresa ESJ.

V nedeljo 24. t. m. pa je v čast začetka I. kongresa ESJ odšlo delavstvo vseh tovarn v Kranju v svoje tovarne in stroji so zapeli svojo pesem delu, da dokažejo s tem vsem klevetnikom naše socialistične zemlje, kako malo mar je nam za njihovo prazno besedičenje in da smo mi ljudje dejanj. Posamezne delovne grupe v tovarnah so si na ta dan napovedovale ena drugi tekmovanje v udarniškem delu in storilnost dela je presejala za nekaj odstotkov normalo, čeprav niso prišli na to delo delavci, ki stanujejo daleč od Kranja. V delavnicah tovarn „Inteks“, ki je v času tekmovanja presejala

plan za 11.3%, „Tiskanina“, pa celo za 28%, „Tekstilindus“, „Iskra“, „Sava“ itd., ki so bile s svečano okrašene, je vladalo pravo socialistično tekmovanje in borbeno razpoloženje. Mnogo delavstva pa je odšlo na sečnjo drv in na razna gradilišča. Posebno živo je bilo na gradilišču nove tovarne usnja „Standard“, kjer se je dela udeležilo okoli 200 prostovoljcev iz industrijske šole „Iskra“,

Iz naših krajev in tovarn

DES KRANJ DOSEGEL PROIZVODNI PLAN

DES Kranj je dosegel prejšnji teden svoj letni proizvodni plan. Ob tej priliki so poslali delavci resolucijo ministrstvu elektroprivrede v Beograd, republiškem ministru za industrijo in rudarstvo, Centralni direkciji DES in CK KPJ. Razdeljene so bile tudi nagrade 17 delavcem in nameščencem, ki so bili zaposleni pri proizvodnji. 27. okt. 1948 so imeli proslavo v počastitev I. kongresa ESJ in proslavitev dosega proizvodnega plana za leto 1948. Delavstvo sta pozdravila zastopnik Centralne direkcije in tov. Rome Dragica iz OSS Kranj.

DES je z izpolnitvijo plana, ravno pred pričetkom I. kongresa ESJ dal najlepše darilo I. kongresu.

R.

TRŽIČ V PREDKONGRESNEM TEKMOVANJU

Na prvi kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije se je tržiško delovno ljudstvo že dalje časa pripravljalo. Z delovnimi obvezami in tekmova-

tovarne „Tiskanina“ in nekaterih manjših mestnih sindikalnih podružnic. Precejšnje delo je bilo opravljeno tudi na drugih gradiliščih, tako na Planini, „Inteksu“, „Zlatem polju“ in drugod, kjer so v delu stanovanjska poslopja za našega delovnega človeka, da pridemo skoraj iz stanovanjske krize, ki je tu v Kranju, kjer je dotok delavstva stalno večji, precejšnja. S prostovoljnim delom in zavestjo, da z vsem tem doprinašajo velik delež k izgradnji naše socialistične domovine, je delavstvo Kranja proslavilo začetek svojega kongresa.

njem v znamenju priprav na I. kongres so bili vsi delovni kolektivi močno razgibani, posebno pa se je izkazal delovni kolektiv „Triglav“ Tržič. V petek in soboto se je ta razgibanost še stopnjevala. Pričeli so krasiti svoja podjetja. Na Krajevni sindikalni svet Tržič so vsako uro prihajala poročila o uspehih tekmovanja ter resolucije in darila za I. kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije. V soboto zvečer se je delavstvo Tržiča udeležilo baklade. Povorka je med navdušenim vzklikanjem našim Enotnim sindikatom, Partiji in tovarišu Titu obšla mesto in se ustavila pred Mestnim domom, kjer je tovariš predsednik Krajevnega sindikalnega sveta objasn timer pomen I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije.

V nedeljo dne 24. t. m. pa je tržiško prebivalstvo počastilo pričetek I. kongresa z množičnim delom po delovnih kolektivih in po gradiliščih. Kljub temu, da so obratovale vse tovarne razen tovarne lepenke, Tržič, so bili na raznih gradiliščih udeleženi 204 člani OF. Skupno so napravili 1.528 delovnih ur v skupni vrednosti 30.540 din.

bra pa sodeluje na Akademiji v čast II. kongresa KPS, ki bo v veliki dvorani Sindikalnega doma v Kranju.

KINO KRANJ

Od dne 5.—18. nov. se bodo predvajali v mestnem kinu Kranj sledeči filmi:

- 5.—7. XI. Sovj. film „Življenje v Citadeli“;
- 9.—11. XI. Jugoslovanski film „Slavica“;
- 12.—14. XI. Proslava 1. maja 1948. v Beogradu ter „Makedonija“;
- 16.—18. XI. Sovj. film „Tretji udarec“ Začetek predstav ob 20. uri.

Vsako sredo in soboto ob 18. uri zvečer pa so redne sindikalne predstave po znižani vstopnini din 6,50

Preseka

Poverjeništvu za trgovino in preskrbo OLO Kranj obvešča vse potrošnike, da prejmejo v mesecu novembru enkratno cel obrok enotne moke, dočim bodo koruzni izdelki po večini na razpolago šele v drugi polovici meseca novembra, ker radi vsebuječe vlage nova koruza še ni sposobna za meljavo. Potrošniki, kateri v mesecu oktobru niso prejeli še koruznih izdelkov, prejmejo iste v tekočem mesecu.

Delitev maščob bo razpisana naknadno v dveh obrokih, kakor pretekli mesec in bodo pri prvi delitvi posamezne kategorije prejele iste količine maščob, to je jedilnega olja.

Sladkor, kava, pšenični zдроб se deli v istem obroku, kakor prejšnji mesec. Kot republiško dodatno preskrbo pa prejmejo potrošniki po

Važni zapiski na cobu

Zapisujmo udarniške — prostovoljne ure!

Štab delovnih brigad pri MOOF v Kranju je po zbranih poročilih od 1. marca do 1. oktobra t. l. objavil, da je na področju mesta narejenih v tem času 49.092 prostovoljnih ur dela, kar znaša 750.000 din vrednosti. Povprečno odpadejo štiri ure prostovoljnega dela na enega prebivalca mesta Kranja.

V to poročilo niso vzeta izvršena prostovoljna dela, ki jih je štab delovnih brigad dal na razpolago in izvršil pri gradnji zadružnih domov v bližnji in daljni okolici Kranja.

Najboljši uspeh pri tem delu so imele male sindikalne podružnice v Kranju. Prvo mesto si je priborilo gostinsko podjetje Stara pošta, kjer odpade na vsakega člana 48 ur (ki so izvršene skoraj vse v nočnih urah), na drugem mestu so nameščenci PTT v Kranju z 12 urami 45 minut na posameznika, tretja je Gorenjska tiskarna z 12 urami in pol, katerim slede: Gradbeno podjetje MLO, hotel Evropa, Projekt, ki je dalo največ kvalificiranih moči, nameščenci MLO itd. Velika podjetja, kakor tudi tereni OF niso redno poročali o uspehih prostovoljnega dela, ker statistično niso vključeni v delo, kar bi vsekakor še dvignilo skupno število opravljenih ur in vrednost prostovoljnega dela na področju mesta Kranja.

Prve značke prostovoljnega dela so podeljene najboljšim v delovnem kolektivu „Stare pošte“.

V sindikalni podružnici gostinskega podjetja „Stara pošta“ v Kranju je bila v petek 29. X. majhna, skromna svečanost. Štab delov. brigad MOOF je podelil prve značke za prostovoljno delo v Kranju in to najboljšim v našem najboljšem delovnem kolektivu, ki se je odlikoval pred vsemi na prostovoljnih delih in zadane obveze izpolnili 100%. Srebrno značko je prejela požrtvovalna mladinka **Tome Štefka**, ki je izvršila 110 prostovoljnih ur, a 20 tovarišev in tovarišic pa je prejelo bronaste značke, saj je vsak izmed njih naredil nad 66 ur prostovoljnega dela.

0.50 kg krušne moke za prežganje na republiški dopolnilni bon št. 1 za mesec november.

Povišan obrok kavnih nadomestkov se bo delil na republiški dopolnilni bon št. 2 za mesec november, za vse ostale artikle rep. dodatne preskrbe bo delitev razpisana naknadno.

OLO Kranj

Poverjeništvu za trg. in preskrbo

OBJAVA

Sindikalno kulturno-umetniško društvo „France Prešeren“ iz Kranja obvešča vse člane sindikatov in ostalih masovnih organizacij (AFŽ, OF, LMS itd.) ter vse do sedaj prijavljene člane društva, ki imajo veselje do sodelovanja v pevskem zboru, da se zglasijo v spodaj navedenih dneh v drž. glasbeni šoli, soba št. 2 v Kranju in sicer:

ženske: v ponedeljek in sredo (8. in 10. t. m.) od 9.30—21. ure;
moški: v četrtek (11. t. m.) ob 19.30 do 21. ure.

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Telatko Marjan. — Naslov uredništva: Gorenjski glas, Kranj.

Tisk Gorenj. tiskarne, Kranj 3900 48